ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ШЕСТА РЕДОВНА СЕССИЯ.

XIV ЗАСѢДАНИЕ, ВЪ ВТОРНИКЪ НА 13 НОЕМВРИЙ 1884 Г.

(Начало въ 1 часа слѣдъ пладнѣ, подъ предсѣдателството на Г-на Д-ра Хаканова)

Предсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря Въ днешното засѣдание присѫтствуватъ 44 души представители, отсѫтствуватъ съ отпускъ: Бракаловъ, Епископъ Гервасий и Д ръ Янковъ. Безъ отпускъ Серафимовъ.

Г. Секретаря ще прочете краткий протоколъ на миналото засѣдание.

Секр. Костовъ (чете го).

Предсѣд.: Желае ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху протокола? (Не желае.) Събранието приема? (Приема).

Ще се прочетатъ нѣколко съобщения.

Секр. Костовъ (чете):

Телеграмма. Казанлъкъ 10-й Ноември 1884 год.

До Господина Предсѣдателя на Областното Събрание.

Баща ми днесь ми съобщи за да ви извѣстя, че по-рано отъ 20 того не ще се завърне, затова моли да му се продължи отпуска.

(Подп.) *Поручикъ Ценевъ.*

№ 3981, 7-й Ноември 1884 г.

Господине Предсѣдателю,

Тукъ приложени имамъ честь да Ви препратя два доклада подъ №№ 2376 и 4486, на г-нъ Главний Секретаръ, Директоръ на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, въ които се излага ходътъ на една преписка размѣнена между г. г. Старо-Загорский и Хасковский префекти, относително до премѣстването на панаиръть „Ялж“ въ землището на г. Сейменъ.

Моля, Господине Предсѣдателю, да представите този въпросъ на Уважаемото Областно Събрание за разглѣждание и окончателно рѣшение (съгласно съ чл. 155 на Органический Уставъ) и ми явите рѣшението което ще се вземе върху него, като ми повърнете и вишепомѣнатитѣ книжя.

Приимете и пр.

Главний-Управитель:

(подп.) **Г. Крьстевичь.**

Началникъ на Канцеларията:

(подп.) **Н. Власаковъ.**

№ 4013, 12-ий Ноември 1884 год.

Господине Председателю,

Въ допълнение на писмото ми отъ 7-ий текущий Ноември подъ № 3981, имамъ честьта да ви испратя тукъ приключенъ още единъ рапортъ на г-нъ Главний Секретарь, Директоръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, по въпроса за премѣстването на панаира „Ялжа". —

Приимете и пр.

Главний Управитель:
(подп.) **Г. Крьстевичь.**

Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Н. Власаковъ.**

Предсѣд.: Желае ли Събранието да се занимае съ тоя въпросъ сега?

К. Величковъ: Не може да се разглѣдва сега, защото незнаемъ, да ли правителството изказва едно мнѣние или просто испраща това дѣло въ Събранието. Затова сега неможе да се глѣда

Предсѣд.: Споредъ чл. 5 алинея 20 отъ притурката № 3 на Ор. Уставъ, Глав. Съвѣтъ рѣшава спорний въпросъ между правителството и нѣкои градски съвѣти. Правителството има мнѣние, че трѣбва панаира да си остане на мѣстото.

Ив. Ст. Гешовъ: Да се прати на комисията за Вжтрѣш. Дѣла

П. Наботковъ: Предлагамъ да се испрати на комисията за прошения. (Приема се).

Секр. Костовъ: (Чете)

№ 4014, 12-ий Ноември 1884 год.

Господине Председателю,

Съ настоящего си честь имамъ да ви испратя въ 56 екземпляра, за разглѣждание и одобрѣние отъ Уважаемото Областно Събрание, законопроектъ за наборътъ въ Източна Румелия, изработенъ по грижата на г-нъ Началника на Милицията и Жандармерията.

Приимете и пр.

Главний Управитель:
(подп,) **Г. Крьстевичь.**

Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Н. Власаковъ.**

(Гласове: на надлѣжната комисия).

Предсѣд.: На първий дневенъ редъ е прочитанието доклади отъ комисиитѣ. Моля г-да докладчицитѣ да заповѣдатъ на трибуната, и прочетатъ доклади ако има.

Доклад. Д-ръ Калатиновъ: (Чете)

Господине Председателю и Господа Представители,

Комисията въ засѣданието си на 12 того се занима съ законопроекта за паспортитѣ, испратенъ ней отъ Г-на Предсѣдателя на Областното Събрание съ писмо подъ № 49.

Комисията като имаше предъ видъ, че тоя законопроектъ е изработенъ отъ Дирекцията на Вжтрѣшнитѣ Дѣла по препоржка на Областното Събрание направена въ ланската му сесия по поводъ на запитването на бивший Панагюрский представитель Г-на Нейчова прие законопроекта по начало.

При разискването законопроекта членъ по членъ комисията прие членоветѣ: 1-й 2-й и 3-й безъ измѣнение.

Чл. 4-й комисията прие, като заличи въ него думитѣ: „*стига да си иматъ*“ и ги замѣни съ думитѣ: „*за олеснение обаче тѣ сж снабдяватъ*“ и като заличава думитѣ: „*знаковетѣ му*“ и ги замѣнява съ думитѣ: „*отличителнитѣ му черти*“.

Чл. 5-й и 6-й комисията прие безъ измѣнение.

Чл. 7-й комисията прие съ поправката: „*обаче жената и по-малкитѣ отъ 15 години дѣтца или братия или сестри негови могатъ се вписа и прочее. . .*“

Чл. 8, 9, 10 и 11 се приематъ безъ измѣнение.

Чл. 12 се приема като се измѣнява цѣната на паспортитѣ за първа категория отъ 15 гр. златни на 10 гр. и — за втора категория отъ 50 гр. на 40 гр.

Чл 13, 14, 15 и 16 се приематъ безъ измѣнение.

Чл. 17 се приема съ забѣлѣжка: вмѣсто съгласно съ чл. 7 да стане съгласно съ чл. 6-й.

Чл. 18-й се приема безъ измѣнение.

Чл. 19-й се приема съ измѣнение на глобата отъ 100 гр. златни до 200 гроша вмѣсто както е въ законопроекта отъ 50—100 гр. и съ прибавката на една алинея съ слѣдующето съдържание: „*съ сжщата глоба се наказва и тоя, който дава паспорътъ си другиму за пжтуване.*“

Чл. 20 и 21 се приематъ безъ измѣнение.

Предсѣдатель на Комисията: (подп.) *Найденовъ.*

Секретарь: *Д-ръ Калатиновъ.*

Предсѣд.: Желае ли Събранието да се произнесе въ днешното засѣдание, да ли приема по начало тоя законопроектъ, или желае да отложи за бжджщето засѣдание? (Гласове: да се отложи).

На вторий днев. редъ е запитването на Г. Тонджорова. Г. Тонджоровъ има думата да развие запитването си.

Ив. Тонджоровъ: Моето запитване е кратко. Азъ желая да зная отъ почит. Правителство: зело ли е, или мисли да земе нѣкои мѣрки за спиране на съблазньта и врѣдитѣ, които произлизатъ отъ публичното опиване. Като чуя отговора, азъ желая да поговора малко върху тоя предмѣтъ.

Прав. Ком. Начевъ: Правителството до сега не е зело въ внимание тоя въпросъ, тъй като не се е показало нито отъ Глав. Съвѣти, нито отъ властитѣ че имало нужда за зимание нѣкои мѣрки въ това отношение. Изобщо забѣлѣжва се, че населението е мирно и това е едно негово добро качество. Има само нѣколко публични пиянци, които полицейскитѣ власти не оставятъ по улицитѣ да праватъ съблазнь. Но сега отъ запитването на Г. Тонджорова правителството зима актъ и ще се закимае съ въпроса и ще го изучва подиръ сессията. Тъй като това е едно социално зло, надѣя се, че духовнитѣ началници ще притекатъ на помощь на правителството съ мѣрки, които биха били нуждни да се зематъ противъ това зло.

Ив. А. Тонджоровъ: Азъ ще се радвамъ да чуя отъ почитаемото правителство такива доброжелателни намѣрения, относително до спиране това зло. Както чуха и Г да представителитѣ самото правителство припознава ако и не напълно, че има едно зло. Наистина ний забѣлѣжихмѣ отъ отговора на официялната трибуна, че трѣзвенностьта въ нашата страна слѣдва да бжде една отличителна черта на населението, и че полицейскитѣ власти не оставяли такива пияници да праватъ съблазнь и безчиния по улицитѣ.

Азъ съмъ се старалъ да обърна внимание върху това зло, ако и да припознавамъ,

че това зло не е толкова голѣмо въ нашето отечество, както е въ други нѣкои страни; пакъ това не е причина да оставимъ злото, даже въ колко малка стьпень и да бѫде, да се умножи. Азъ бихъ желалъ, да придружа г. Глав. Секретарь нѣкой праздниченъ день въ Новата махала или въ Мараша (Веселость) и да му посоча не само хора, които иматъ правителственна служба; но даже и хора които принадлежатъ на полицейската власть, които заедно съ други пияници пиянствуватъ по улицитѣ. На Архангеловъ день случи ми се да мина изъ Мараша и тамъ видѣхъ двама пияници се тѣглеха по улицитѣ, между тѣхъ и двама полицейски. Полицейскитѣ като заминаха казаха: чакайте бе, ние не сме пияни, сега нии пазимъ тишина. Но тия хора бѣха се напиликакто трѣбва. Само при една малка разходка по улицитѣ на града и въ разни страни на нашето отечество, ще намѣрите, че тоя порокъ не само е голѣмъ но е и много съблазнителенъ. Както черквата така и дьржавата, въ всичкитѣ народи сѫ имали много мѫчнотии да се борятъ спрямо тоя порокъ, а при всичкитѣ усилия на черквата и дьржавата, тия двѣ сили, които се стараятъ за въспрепятствуване на злото, тоя врагъ прави голѣмъ напрѣдъкъ. Ний синца знаемъ колко малко сила е имала черквата между насъ, и колко малко е употрѣбена тая сила за да се спре вьрвежа на това зло, отъ което нѣкои Европейски сили много повече страдатъ отъ колкото — радвамъ се да кажа — нии страдаме. Тоя порокъ е на размножавание. Това неможе никой да откаже. Много опивания неможатъ да се забѣлѣжатъ, защото нѣкои пиятъ въ кръчмата, а нѣкои у дома си. Но когато опиването е вънъ на улицата и дюкяна, прави се препятствие на общий моралъ и общото спокойствие, тогава предстои и правителството да тури рѫка и трѣбва да каже: *не бива!* Завчера въ Новата махала, единъ синъ и майка пияни. Синътъ захваналъ да бие майка си, че ходила въ лоши домове и пр. Азъ питамъ, какво влияние ще има такъвъ развратъ, между ония млади, които сега се приготвятъ да бѫдатъ човѣци въ обществото? По-напредъ въ сѫщата махла единъ като пилъ нѣколко дни, отива си у дома, влиза въ хлѣва и захваща съ лошъ начинъ да играи съ кравата си. Кравата побѣгва и ударя едно момиче, което загубва вслѣдствие на това умътъ си. За тия които пиятъ у дома си неможемъ да имъ забранимъ, но да викатъ като луди по улицитѣ посрѣдъ нощь, когато хората спатъ, азъ не мисля, че може да се търпи такова нѣщо. Това е единственно препятствие на общий моралъ. И азъ се радвамъ като виждамъ, че почит. правителство има намѣрение да земе нѣкои мѣрки противъ това зло. Азъ моля почит. събрания да се помолятъ на правителството да земе мѣрки, часъ по-скоро, които сѫ сѫщественна нужда да се спре това зло, което става съ пияницитѣ по улицитѣ.

Завчера казвамъ бѣше се напилъ единъ турчинъ, хока когото срѣщне, и вика изъ улицата. Срѣщна го другъ турчинъ и му казва: какво правишъ? Пияний отговори: тукъ е сега автономия! А такава автономия не е добра за насъ. (Смѣхъ). Това което става по улицитѣ е най-голѣмото безпокойствие. Ний трѣбва да покажемъ на тия хора, че като е тукъ автономия за тия които пиянствуватъ, то тукъ е автономия и за тия, които искатъ спокойствие. Освѣнъ това забѣлѣжва се отъ нѣколко време насамъ, че тоя публиченъ порокъ е захваналъ да се явява и между младитѣ момчета на 10 – 12 год. Азъ самичькъ не съмъ виделъ, но това е видено отъ други и съ голѣма жалость го исповѣдамъ.

Затова моля почит. правителство, да се старае да спре това зло. (Гласове: изчерпанъ).

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Слѣдъ това, което каза самия запитвачь, твърдѣ малко остава да се каже.

Наистина, възползуватъ се отъ тая автономия много хора, за да се противятъ на

жандаритѣ и агентитѣ; не искатъ да се покорятъ никому. Властитѣ не искатъ да се заловятъ съ него, защото на утрѣшний день, трѣбва да се влѣчатъ по сѫдилищата. Такива работи ставатъ отъ тия автономни права. Отъ друга страна тия пияници правятъ безпокойствие на другитѣ хора. Затова твърдѣ добрѣ се каза отъ официалната трибуна, и трѣбва правителството да земе такива мѣрки да спре това зло. А въ случай, ако се укажатъ тия мѣрки недостатъчни, да се тури нѣкакво наказание. Не е чудно много пѫти ще се намѣрятъ и най-честни човѣци да бѫдатъ ударени или псувани отъ пияници и да нѣма какво да имъ се направи.

Ив. Ст. Гешовъ: Азъ не се удивлявамъ на запитването на г. Тонджорова, защото и азъ разбирамъ причинитѣ, които сѫ го накарали да направи това запитване. Но удивително ми е, че г. Бояджиевъ въ подкрѣпление на това запитване неможе да покаже никакви факти, относително това социално зло. Тоя въпросъ социаленъ ли е или мораленъ, или какъвъ да е другъ въпросъ, неможа каза само казвамъ, че тия работи които ставатъ у насъ, не ставатъ съ прекаленность, както ставатъ въ другитѣ държави, да се плашимъ и да е нужда да се занимава съ тѣхъ Обл. Събрание. Г. Тонджоровъ много добрѣ знае, че това което става въ други страни е много по-голѣмо, и ако би го видѣлъ той въ нашитѣ улици, незная какво би направилъ? Г. Тонджоровъ който е посѣтилъ Англия и Америка, дѣто сиромаситѣ по причина на бѣдность, за да се утѣшаватъ, пиятъ толкова много, ако би видѣлъ такова пиянство въ насъ, незная какво би направилъ. Желателно е да има една държава, дѣто нѣма пиянство, дѣто всички мислятъ за спокойствие земно и спасение небѣсно; но г. Тонджоровъ ще се съгласи, че пиянството се намира и при най-напредналитѣ народи. Тоя свѣтъ е грѣшенъ, пъленъ съ разни престѫпления и страсти, които неможе никой да искорени. Единъ човѣкъ желае може би, единъ недѣленъ день да се развесели, може би нѣма друго утѣшение, то нуждно е да прибѣгне до една чаша винце и намѣсто да направи това въ домътъ си, той отива на Мараша. Идете въ всѣки Европейски градъ и ще срѣщнете това, особенно въ Англия. Тамъ понеже е запретено пиянието въ недѣленъ день, то бѣдното население, което има нужда отъ такова свѣтско успокоение, какво прави тамъ това бѣдно население? То се ползува отъ сѫбота слѣдъ обѣдъ и презъ цѣлата нощь срѣщо недѣля се утѣшава по тоя начинъ. (Веселость). Азъ видехъ съ очитѣ си въ много голѣми градове, като Лондонъ и Манчестеръ, че срѣщу недѣля най-голѣмитѣ пиянства се развиватъ по улицитѣ. Ще видите, че редомъ съ мѫжетѣ има и жени и дѣтца, които се търкалятъ отъ пиянство. Желателно е, щото и малкото пиянство, което е у насъ да го нѣмаше. Надѣвамъ се, че както нии така и правителството се интересува за запазването на морала, и че ще земе мѣрки чрезъ полицейскитѣ власти. Намѣсто жандаритѣ да пиятъ съ гражданитѣ, защото тия жандари сѫ натоварени да пазятъ гражданитѣ, а не да пиятъ заедно съ тѣхъ, да имъ се препоржча да бѫдатъ по умѣрени. Тъй мисля азъ, че ще постѫпи правителството. Защото въпросътъ който подигна г. Тонджоровъ, ако би да е дѣйствително сериозенъ, като обществен въпросъ; азъ мисля, че размѣрътъ на пиянството не е още достигналъ до оная стѣпень, за да би трѣбало Обл. Събрание да разисква върху него. Но правителството да земе полицейски мѣрки, които сѫ нужни, споредъ мѣстнитѣ условия на всѣки градъ. (Гласове: изчерпанъ).

Прав. Ком. Бобчевъ: Може би въпросътъ е изчерпанъ отъ една точка зрѣние, но има още да се каже нѣщо — отъ друга.

Г. Гешовъ погледна отъ свѣтовна точка зрѣние, ако може да се рече така, и показа пълната неумѣстность на запитването. Защото каквото и да се приказва, въ нашата

область не сѫществува въ такъвъ размѣръ пиячеството, за да би могло да накара нашето правителство да мисли, какъ да предвари тия публични скандали, происходящи отъ това пиянство и пр. Мисля, че г. Тонджоровъ се е измамилъ, като е челъ въ нѣкои чюждн газети описвания на публичнитѣ скандали. Предъ видъ прочее на това зло, което помислилъ да сѫществува у насъ, Г. Тонджоровъ рѣшилъ да направи запитването. Той може би намѣрилъ на улицата единъ пиянъ; тоя градъ е доста голѣмъ, случва се това. Случили се и нѣколко жандари, които сѫ искали да предварятъ това зло, което пияний щелъ да направи. И ето отъ това зелъ той поводъ и пита, какви мѣрки е зело правителството да избави страната отъ това социално зло? Какво и да било правителство никога неможе да земе мѣрки, безъ да бѫде предизвикано отъ нѣкакви подбудителни причини. Трѣбва да има данни, на основание на които, да можатъ да се зематъ мѣрки. И кажете ми, гдѣ сте срѣщали да ее оплакватъ хора отъ множеството пияници у насъ? Вѣстницитѣ сѫ огледало на общественний животъ, но азъ такова нѣщо не съмъ челъ въ тѣхъ. Въ главнитѣ сѫвѣти, които сѫ най-близко до населението, не е станало никой пѫть дума, че би трѣбвало да се обърне внимание на това «страшно зло.» Следователно азъ казвамъ, че правителството споредъ моето мнѣние не е имало никакви основания да приготви нѣкакви мѣрки, за да се избѣгне това социално зло. Не е имало такива причини. Г. Тонджоровъ, види се, само да се каже, че иска да стори едно голѣмо благодѣяние на нашата область, препоръчва на нашето правителство, нѣщо за което нѣма никакви причини да се грижи.

Митр. Григорий: (Говори по грьцки).

Ив. Тонджоровъ: Нѣколко думи се казаха отъ нѣкои почит. събратия, за моето намѣрение, съ което повдигнахъ тоя въпросъ. Начинътъ, по който тѣ мислятъ какъ съмъ дошълъ до тѣзи намѣрения, съ които подкрѣпямъ запитването си, мисля, че неправи честь на великитѣ хора. И ако дѣйствително у насъ така се вършатъ сѫдбитѣ, както видѣхъ сега, че се осѫдиха моитѣ намѣрения, то азъ немога да си помисля, какво е това правосѫдие. Ако би Г. Бобчевъ, Директоръ на правосѫдието, да знае моето вѫтрѣшно намѣрение и разположение, и ако би той да знае всичкитѣ ми издирвания по тоя въпросъ, той нѣма да мисли, че има само тѣзи два примѣра за публичното пиянство, които наведохъ азъ; той лесно ще се увѣри, ако дойде единъ праздниченъ день съ мене да го разведа изъ градътъ. На истина тоя порокъ, както казахъ по-напредъ; не е дошълъ до върха на силата си, има още доста градуси. Единъ отъ почит. събратия явно каза, колко се мѫчи правителството и полицията въ другитѣ държави, да оборятъ това зло, а никакъ неможатъ да успѣятъ. Искате ли да се усили пиянството чрѣзъ конякътъ и другитѣ спиртове тоже у насъ и тогава да се постараемъ да го спремъ?

Азъ казахъ, че неможе да се спре пиянството, ако и да сѫ се борили вече цьрквата и правителството противъ него; все пакъ се продължава на всѣкадѣ, гдѣто има грѣшни общества, грѣшни человѣци, — както сме всички. Да ли Г. Гешовъ познава грѣха или не, какъ се зима въ християнството, това остая за негово мнѣние. Имало тоже въ другитѣ държави пияници, които се тракаляли изъ улицитѣ, каза Г. Гешовъ; азъ не се съмнявамъ въ това, защото и азъ имахъ честьта да поживѣя малко въ Англия, както Г. Гешовъ. Нъ между неговото и моето издирване, има голѣма разлика. Азъ живѣхъ въ оная държава, и смѣя да кажа, че издирвахъ именно, какъ се разпространява пиянството. Въ всичкитѣ врѣмена на моето пѫтуване тамъ видѣхъ само едно лице, което излѣзе изъ една механа пияно, а изведнажъ го улови полицията. Г. Гешовъ незная, въ коя улица е живѣлъ, та да е видѣлъ толкова мѫжи и жени да се тракалятъ

по улицитѣ; нъ азъ видѣхъ, че полицията има строгъ надзоръ, и като неможе да запрети на хората да не се опиватъ у дома, то може поне да препречи да не отиватъ пияни по улицитѣ, за да недаватъ съблазънь на младото поколение. Въ насъ, казаха нѣкои Г-да, нѣмало хиляди пияници и впрочемъ мислятъ, нека се веселятъ хората. Нъ въпросъ е, да ли християнството позволява това? Азъ зная, че непозволява; защото това не е веселие, това е развратъ, има други веселия, които позволява християнството.

Азъ пакъ благодаря на правителството, че чувствува нуждата за нѣкои мѣрки, които трѣбва да се вематъ противъ пиянството. Има мѣста, има улици, които трѣбва да се пречистатъ съ голѣмъ надзоръ отъ пияницитѣ, има спиртове, които трѣбва да се спратъ. И това предприятие, ако и да се ограничи на малки кржгове, ще послужи на населението, да го направи да успѣва и да благоденствува. (Гласове: Изчерпанъ е въпросътъ.)

Директ. Бобчевъ: Ще кажа само двѣ думи именно да се мине на дневний редъ. А на Г-нъ предговорившій, ще отговоря, че между правдата и пиянството, има толкова общо, колкото между проповѣдницитѣ и механитѣ. И колкото прави честь за менъ ако изказвамъ своето мнѣние, по единъ въпросъ, толкова е недостойно да се смѣсятъ двѣ работи, които нѣматъ нищо общо помежду си.

По-нататъкъ ще обада, че Г. Тонджоровъ колкото и да расправя, неможа да ни увѣри, че само съ жандарми и полиция ще спремъ това пиянство, за което прави голѣмъ въпросъ. Колкото до това, че е видѣлъ единъ или двама пияни на улицитѣ, които оскърбили неговото благочувствие, азъ мисля че за тоя единичкий случай неможе да земами поводъ, да се предприеме обща мѣрка. Азъ съмъ положително увѣренъ, че полицията въ Пловдивъ, извършва своята дължность, както трѣбва и нѣма нужда отъ такава интерпелация. За това моля повторително, да се мине на дневний редъ.

Ив. Герджиковъ: Станахъ да докажа едно неспоразумение, което сжществува между нѣкои духовни началници въ нашата камара и законодателната наша власть. Види се, че нѣкои духовни началници не разбиратъ духътъ, който е владѣлъ въ нашитѣ законодатели, когато сж съставлявали Ор. Уставъ. (Митрополитъ Григорий захваща да говори по грьцки. Предсѣдатель: Нѣмате сега думата.) Като се казва въ Ор. Уставъ, че духовнитѣ началници на разнитѣ религиозни общества, иматъ мѣсто въ Обл. Събрание, то не е казано за това да дьржатъ лекции по християнската вѣра и моралъ, за което нѣщо има опредѣлено мѣсто, както сж цьрквитѣ, синагогитѣ, джамийтѣ и пр., гдѣто можатъ да се проповѣдватъ тѣзи нѣща; а законодателътъ е постановилъ да има тѣзи началници тукъ, за да защищаватъ при съставянието на разни закони, интереситѣ на тѣхнитѣ паства, като се е предполагало, че нѣщо има достатъчно членове отъ тѣхната народность въ Обл. Събрание, за да можатъ да ги защищаватъ. Най-главното е, че Г. Тонджоровъ, обича въ всѣка сесии да дьржи по нѣколко скаски отъ моралъ. Азъ за мене го считамъ голѣмо докачение, да ми дава той лекции за моралъ, когато азъ, който съмъ дошълъ тукъ въ тази ограда, мисля, че населението мя е считало като человѣкъ който притежавамъ тѣзи качества, като мя е избрало. Относително законътъ за прекращението на пиянството, азъ мисля, че неможе да стане такава препоржка на нашето правителство; защото преди да се внесе законопроектътъ за пиянството, има хиляди други въпроси, които сж отъ много по голѣма важность, отколкото законътъ за пиянството, което зло може да се каже, че не сжществува въ насъ. Азъ сжщо се разхождахъ както Г. Тонджоровъ изъ Пловдивскитѣ улици празднични дни и случи се та видѣхъ хора напити, нъ никой до сега нито мя е обидилъ, нито мя е направилъ нѣкоя

пакость. Разбира се, той нѣма да мя закачи, като неотида азъ да го съвѣтвамъ, както направи единъ Пловдивчанинъ, когато отишли да го обиратъ хайдутитѣ, той захваналь да имъ разказва да не пиятъ тютюнъ, защото било лошо за здравието. (Смѣхъ.) Водимъ отъ това, азъ бихъ молилъ Г Тонджорова да ни пощади отъ такива наставления, защото нито сме малолѣтни, нито сме заблудени овци за да би имало нужда да дохождатъ да ни поведатъ по правий пѫть. На Г. Тонджорова, както и на другитѣ духовни началници се плаща да проповѣдватъ, не въ Обл. Събрание, нъ въ тия мѣста, въ които е тѣхната дѣятелность и когато отидатъ тамъ хора доброволно.

Г. Тонджоровъ мисли, че когато се вематъ нѣкои мѣрки противъ пиянството, то̀ ще се ограничи. А г. Тонджоровъ трѣбва да знае, че запретенитѣ нѣща по-много се обичатъ. Християнството все се мѫчи да доведе това грѣшно человѣчество въ правий пѫть, нъ това грѣшно человѣчество, се стреми все къмъ запретенитѣ нѣща. Може би ако не бѣха запретени нѣща, че нещеха да станатъ грѣшници въ тоя свѣтъ. Нъ тъй е станало.

За това на мѣсто да дохождаме съ жандарми да спираме пиянството, за което мисли г. Тонджоровъ, че ще се прекрати, а азъ мисля, че нѣма да се прекрати, много по-справедливо ще бѫде — както каза Грьцкий Митрополитъ — че не чрѣзъ такива мѣрки, нъ чрѣзъ наставленията на тия духовни началници, може по-лесно да се спре това зло.

Ив. Ст. Гешовъ: Двѣ думи искамъ да кажа относително мнѣнието на г. Тонджорова. Г. Тонджоровъ, като има съмнѣние въ моитѣ думи, (Тонджоровъ: Нѣмамъ) иска да пита, какъ може да се докаже, че имало пиянство, тамъ гдѣто има цивилизация, гдѣто има по-голѣмо усъвършенство, и мя пита гдѣ съмъ видѣлъ такъво нѣщо? Азъ съмъ видѣлъ това въ Хаймеркъ, въ Лондонъ, гдѣто часътъ по 10, ако се расходишъ, ще видишъ колко пияници има. Отъ друга страна мога да му препоржча за прочитание една книга, написана отъ французинътъ Темъ, който е авторитетъ, между Французитѣ за Англійскитѣ работи. Въ една глава на тази книга, той описва Англійското общество и говори за тѣхното пиянство, което се распространява тамъ, и по климатически причини изобилва въ Англия повече, отколкото въ Франция Слѣдователно той отдава това на тѣхното естество и климатъ: и неможе да се укорява единъ народъ, ако пие повече отъ другитѣ. Това г. Тонджоровъ много добрѣ го знае, че нѣкои естественни причини спомагатъ на нѣкой народъ да пие повече, а на другъ да пие по малко.

Слѣдователно, думата ми е, че тия работи неможатъ да се уредатъ, нито отъ църквата, нито отъ проповѣдване, нито отъ полицейската стража. Тѣзи нѣща се нареждатъ сами по себе си и сѫ въ пряма зависимость отъ онія причини, които сами по себе си ги уреждатъ.

А колкото за въпросътъ на християнскитѣ чувства, иска да каже че веселието не било отъ снія християнски удоволствия, които сѫ отъ качество на вѣрата. Нъ азъ ще му припомна че въ една отъ най-главнитѣ части на християнската вѣра, въ старата библия се намиратъ думитѣ на пророка Давида: „*Вино веселитъ сердце человѣка*“. (Смѣхъ. Гласове: Изчерпанъ е въпросътъ).

Предсѣд.: Има предложение, че въпросътъ е изчерпанъ; подкрепя ли се това предложение? (Подкрепя се). Които сѫ за него да станатъ прави. (Болшинство).

П. Наботковъ: Искахъ да кажа, да се мине на дневний редъ и да се остави безъ послѣдствие запитването на Г. Тонджорова. Г. Главний Секретарь каза, че взима въ внимание това предложение и обѣща да направи единъ такъвъ законопроектъ, нъ азъ предлагамъ да се остави безъ всѣко послѣдствие. Това е въпросъ на църквата, гдѣто се проповѣдва.

Предсѣд.: Това е предложение на Г. Бобчева, който предложи да се мине на дневний редъ, като се остави въпросътъ безъ никакво рѣшение.

Главний Секретарь: Азъ не казахъ, че ще направя законопроектъ, нъ че ще изуча въпросътъ.

Предсѣд.: Които сж за предложението на Г. Бобчева, да станатъ прави. (Болшинство). Дневний редъ е изчерпанъ.

Машевъ: Тъй като дневний редъ е изчерпанъ, азъ имамъ да направя едно запитване къмъ почитаемото правителство, на което за да се отговори, не иска особено изучване, и почит. правителственъ Комисарь, вѣрвамъ ще може още сега да ми отговори. Моето запитване е слѣдующето: (чете). «Защо почитаемото правителство не е направило потрѣбното за отварянието на едно техническо училище, за отварянието на което се е отпуснала сумма отъ Областното Събрание въ ланската сессия?»

Предсѣд.: Желаете ли сега да се разисква?

Машевъ: Ако може сега.

Главний Секретарь: Споредъ приетий редъ, трѣбва предварително да се съобщи писменно на правителството.

Предсѣд.: Дневний редъ за бѫдѫщето засѣдание ще бѫде:

1 о) Прочитание на рапорти; 2 о) Законопроектътъ за паспортитѣ и 3-о) Запитването на Г Машева. (Прието). Моля Г Машева, да даде писменно запитването си.

Г. Консуловъ: Азъ ще направя едно подсѣщание на почитаемото правителство, и то защото виждамъ, че е много извѣстна работата и свързана съ единъ важенъ въпросъ, който трѣбва да се разглѣда въ Областното Събрание. Желателно е, щото почит. правителство да ни даде възможность да се разглѣда тоя въпросъ както трѣбва. Въпросътъ е за внесений лани законопроектъ, за освобождението чифлишкитѣ землевладения отъ сервитутъ. Въ Областното Събрание е внесенъ за изучване законопроектътъ за синдикатитѣ, който е свързанъ съ горния въпросъ.

За това желателно е, да се напомни на почитаемото правителство, понеже и двата тия законопроекта сж свързани единъ съ другъ, по-скоро да внесе ланский законопроектъ за освобождение на чифлишкитѣ землевладения отъ сервитутъ.

Предсѣд.: Имамъ честь да кажа на Г. Консулова, че бюрото не може да напомнюва на правителството, да внесе или не единъ законопроектъ, освѣнъ, ако Събранието приема едно предложение, което бюрото ще съобщи на правителството.

Има отъ миналото засѣдание останали, едно запитване на Г. Наботкова и двѣ запитвания на Г. Гендовича.

П. Наботковъ: Азъ желая, моето запитване да се тури на утрѣшний дневенъ редъ. (Приема се).

Предсѣд.: Желае ли нѣкой да постави нѣкой въпросъ за разискване въ бѫдѫщето засѣдание?

Хр. Гендовичъ: Азъ желая, и двѣтѣ мои запитвания да се турятъ на утрѣшний дневенъ редъ.

Предсѣд.: Първото запитване на Г. Гендовича не може да се тури на утрѣшний дневенъ редъ, защото самъ той е поискалъ да се отложи до 15-й того; така щото на 15-й того бюрото ще припомни на Г. Гендовича.

Аргиридисъ: Азъ имамъ думата да помоля почитаемото Събрание, да препоржча на почитаемото правителство, да внесе часъ по-скоро поправителний бюджетъ въ

камарата; защото всѣка година тоя въпросъ става малко скандалиозенъ и може би нѣкое предложение или запитване да стане по този предмѣтъ. Затова моля почитаемото Събрание да приеме, да се препоржча на правителството часъ по скоро да го внесе.

Предсѣд.: За знание на почит. Събрание, съобщавамъ му, че поправителний бюджетъ е готовъ и е пратенъ въ печатницата за напечатване.

Хр. Гендовичь: Азъ имамъ едно предложение хемъ ясно, хемъ кратко да направя на почитаемото Събрание, и то е да се отпусне единъ кредитъ за направата на друго здание за Областно Събрание, защото сегашното неотговаря на нуждитѣ. (Гласове: Такъво предложение можете да направите при разискването на бюджета).

Предсѣд.: Кога желае Г. Гендовичь да развие това си предложение?

Ив. П. Герджиковъ: Азъ моля почитаемитѣ си събратия, да не взиматъ въ внимание това предложение, защото е неумѣстно. Такъво нѣщо може да се предложи при разискването на бюджета, когато Г. Гендовичь може да предложи една извѣстна сумма за тази цѣль.

Предсѣд.: Тъй като дневний редъ е нареденъ, моля почитаемото Събрание да се произнесе, кога желае да бѫде слѣдующето засѣдание? (Единъ гласъ: Нѣмаме работа за утрѣ. Други гласове: Имаме работа; засѣданието да бѫде утрѣ). Има едно предложение, бѫдѫщето засѣдание да бѫде въ четвьртъкъ. (Гласове: Утрѣ). Дневний редъ за утрѣшното засѣдание ще бѫде:

1-о Прочитание рапорти на комисиитѣ;
2-о Законопроекта за паспортитѣ;
3-о Запитването на Г. Машева;
4-о Запитването на Г. Наботкова;
5-о Запитването на Г. Гендовича.

Засѣданието се затваря.

С. С. Бобчевъ: Нѣкои казаха засѣданието да бѫде утрѣ, други за въ четвьртъкъ.

Предсѣд.: Утрѣ. Засѣданието се затваря.

(Край въ $2\frac{1}{2}$ часътъ послѣ пладнѣ).

Предсѣдатель: **Д-ръ Г. Хакановъ**

Подпредсѣдатели: **Д-ръ Янколовъ**, **Д. Юруковъ**

Секретари: **Костовъ**, **Стоиловъ**

Началникъ на стенографическото бюро: **А. Безеншекъ**.